

26. Chránené a vybrané druhy živočíchov a poľovníctvo

Zoznam chránených druhov živočíchov a prioritných druhov je na základe §33 ods. 1 zákona o ochrane prírody a krajiny a na základe §4 a §5 vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z.z. uvedený v prílohách č. 4 a č. 6 tejto vyhlášky. **Za chránené živočichy sa podľa §33 ods.3 zákona o ochrane prírody a krajiny považujú všetky druhy voľne žijúcich vtákov prirodzene sa vyskytujúcich na európskom území členských štátov Európskej únie. Za chránené živočichy sa považujú aj živočichy, ak najmenej jeden z ich rodičov je chráneným živočíchom okrem poľovnej zveri.**

Chráneného živočicha je zakázané úmyselne odchytať v jeho prirodzenom areáli, úmyselne zraňovať alebo usmrcovať v jeho prirodzenom areáli, úmyselne rušiť v jeho prirodzenom areáli, najmä v období hniezdenia, rozmnožovania, výchovy mláďat, zimného spánku alebo migrácie, medzidruhovo krížiť vrátane krížencov, držať, chovať v ľudskej opatere, prepravovať, predávať, vymieňať alebo ponúkať na predaj alebo výmenu. Zakázané je tiež zbierať alebo úmyselne poškodzovať alebo ničiť vajcia chráneného živočicha v jeho prirodzenom areáli vo voľnej prírode alebo držať ich vrátane prázdnych vajec, odstraňovať alebo úmyselne poškodzovať alebo ničiť hniezda chráneného živočicha v jeho prirodzenom areáli, poškodzovať alebo ničiť miesta rozmnožovania alebo miesta odpočinku chráneného živočicha v jeho prirodzenom areáli.

Druhy vtákov, ktoré sú v zozname poľovnej zveri, no sú celoročne chránenými druhmi živočíchov a nemajú vo vyhláške MPaRV SR č. 344/2009 Z.z. stanovenú dobu lovu:

drop fúzatý (*Otis tarda*),
holub plúžik (*Columba oenas*),
jastrab lesný (*Accipiter gentilis*),
kačica chrapková (*Anas crecca*),
kačica chriplavá (*Anas strepera*),
kačica ostrochvostá (*Anas acuta*),
krkavec čierny (*Corvus corax*),
myšiak lesný (*Buteo buteo*),
potápka chochlatá (*Podiceps cristatus*),
tetrov hoľniak (*Lyrurus tetrix*),

drozd čvikotavý (*Turdus pilaris*),
hrdlička poľná (*Streptopelia turtur*),
kačica hvízdavá (*Anas penelope*),
kačica chrapľavá (*Anas querquedula*),
kačica lyžičiarka (*Anas clypeata*),
kavka tmavá (*Corvus /Coloeus monedula*),
močiarnica mekotavá (*Capella gallinago*),
myšiak severský (*Buteo lagopus*),
tetrov hlucháň (*Tetrao urogallus*),
volavka popolavá (*Ardea cinerea*),

Podľa §55 ods.7 zákona o poľovníctve: kto pri love pernatej zveri náhodne uloví alebo usmrtí chráneného živočícha, ktorého lov nemal povolený, je povinný to bezodkladne oznámiť spolu s opisom situácie, ako k zámene a usmrteniu došlo, príslušnému poľovníckemu hospodárovi, okresnému úradu a organizácii ochrany prírody (Štátnej ochrane prírody SR).

Podľa § 35 ods. 4 zákona o ochrane prírody a krajiny **sa zákaz chytania a lovu vtákov nevzťahuje na druhy vtákov, ktoré sú zverou a majú stanovenú dobu lovu podľa §71 ods. 1 písm. b) vyhlášky MPA RV SR č. 344/2009 Z.z.**

Druhy vtákov, ktoré je možné chytať a loviť a majú stanovenú dobu lovu:

1. jariabok lesný kohút od 1. októbra do 15. novembra,
2. morka divá kohút od 16. marca do 15. mája; obe pohlavia od 1. októbra do 31. decembra,
3. bažant poľovný od 1. novembra do 15. januára, v bažantniciach od 1. októbra do konca februára; lov sokoliarskymi dravcami od 1. septembra do 31. decembra,
4. bažant jarabý kohút od 1. októbra do 31. decembra, v bažantniciach od 1. septembra do konca februára,
5. jarabica poľná od 16. septembra do 15. októbra,
6. kuropta horská od 16. septembra do 31. decembra,
7. holub hrivnák od 1. augusta do 31. októbra,
8. hrdlička záhradná od 1. augusta do 31. decembra,
9. lyska čierna od 1. októbra do 15. januára,
10. sluka lesná od 1. septembra do 30. novembra,
11. hus divá, hus siatinná a hus bieločelá od 1. októbra do 20. januára,
12. kačica divá od 1. septembra do 31. januára,
13. chochlačka sivá od 1. októbra do 15. januára,
14. chochlačka vrkočatá od 1. októbra do 15. januára,
15. havran čierny od 1. augusta do 20. januára,
16. sojka škriekavá v poľovných oblastiach s chovom malej zveri od 1. júna do konca februára a v ostatných poľovných revíroch od 20. septembra do konca februára,
17. straka čiernozobá v poľovných oblastiach s chovom malej zveri od 1. júna do konca februára a v ostatných poľovných revíroch od 10. septembra do konca februára,
18. vrana túlavá v poľovných oblastiach s chovom malej zveri od 1. júna do konca februára a v ostatných poľovných revíroch od 1. augusta do 10. februára.

Podľa §65 zákona o poľovníctve (zakázané spôsoby lovu a iné zákazy) sa je zakázaný lov do sietí, s výnimkou bažanta a jarabice, strieľať zver na vnadisku s výnimkou krkavcovitých vtákov, medzi nesprávnymi spôsobmi lovu je vystreľovať vtáacie hniezda, loviť sluku lesnú v čase dve hodiny po západe slnka do dvoch hodín pred východom slnka a zbierať vajcia pernatej zveri s výnimkou zberu za účelom jej vyliahnutia.

Podľa §72 ods. 3 vykonávacej vyhlášky k zákonu o poľovníctve loviť sliepku bažanta poľovného možno len v poľovných revíroch, kde sa vypúšťajú umelo odchované bažantie kurčatá alebo dospelé jedince – sliepky.

Spoločenská hodnota chránených druhov živočíchov a chránených druhov vtákov je uvedená v prílohe č. 6 a v prílohe č. 32 k vykonávacej vyhláške MŽP SR č. 24/2003 Z.z. k zákonu o ochrane prírody a krajiny. Spôsob jej výpočtu je v § 35 uvedenej vyhlášky.

Podľa §35 ods.5 zákona o ochrane prírody a krajiny zákaz chovať v ľudskej opatere, prepravovať, predávať, vymieňať alebo ponúkať na predaj alebo výmenu sa nevzťahuje na druhy vtákov, uvedené v prílohe č. 8 vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z.z., ak boli nadobudnuté v súlade so zákonom o ochrane prírody a krajiny.

Zoznam druhov vtákov, ktoré sa môžu držať, prepravovať, predávať, vymieňať alebo ponúkať na predaj alebo výmenu:

Vedecké meno	Slovenské meno
Alectoris barbata	kuropta skalná
Alectoris rufa	kuropta červená
Anas platyrhynchos	kačica divá
Columba palumbus	holub hrivnák
Lagopus lagopus scoticus et hibernicus	snehuľa kapcavá škótska a herbitská
Perdix perdix	jarabica poľná
Phasianus colchicus	bažant poľovný/bažant obyčajný

V §32 zákona o ochrane prírody a krajiny a §10 ods. 1 vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z.z. uvádza aj pojem **vybrané druhy živočíchov pre ktoré platia obmedzenia ich využívania**. Zoznam vybraných druhov živočíchov je uvedený v prílohe č. 9 uvedenej vyhlášky.

Vybrané druhy živočíchov, ktoré sú poľovnou zverou a podmienky ich ochrany:

1. šakal zlatý (Canis aureus)

- v období od 1. marca do 31. júla bežného kalendárneho roka je zakázané ho chytať, zraňovať, usmrcovať alebo ničiť jeho obydlia, najmä brlohy s mláďatami.

2. vlk dravý/vlk obyčajný (Canis lupus)

- celoročne je zakázané ho chytať, zraňovať, usmrcovať alebo ničiť jeho obydlia, najmä brlohy s mláďatami na území:

- a) Národného parku Slovenský kras vrátane jeho ochranného pásma a katastrálnych území obcí Háj, Turňa nad Bodvou, Dvorníky, Hrhov, Jablonov nad Turňou, Zádiel a Včeláre,

- b) Chránenej krajinnej oblasti Kysuce a katastrálnych území Čadca, Horelica, Olešná, Staškov, Turzovka, Oščadnica, Raková, Klokočov, Svrčinovec, Čierne, Skalité v okrese Čadca,
- c) Chránenej krajinnej oblasti Horná Orava, Pieninského národného parku a jeho ochranného pásma, Tatranského národného parku, katastrálnych území Bobrov, Breza, Zubrohlava, Klin, Krušetnica, Mútne, Námestovo, Oravská Jasenica, Oravská Polhora, Oravské Veselé, Rabča, Slanica, Sihelné a Zákamenné v okrese Námestovo a katastrálnych území Trstená, Oravice, Tichá dolina, Čimhová, Hladovka, Liesek, Suchá Hora a Vitanová v okrese Tvrdošín,
- d) Chránenej krajinnej oblasti Východné Karpaty, Národného parku Poloniny a jeho ochranného pásma, katastrálnych území Becherov, Cigeľka, Frička, Gaboltov, Gerlachov, Hrabské, Hutka, Chmeľová, Kurov, Lenartov, Malcov, Nižná Polianka, Ondavka, Petrová, Regetovka, Snakov, Stebnická Huta, Stebník, Varadka, Vyšná Polianka, Nižný Tvarožec a Vyšný Tvarožec v okrese Bardejov a katastrálnych území Kečkovce, Roztoky, Vyšný Mirošov v okrese Svidník,
- e) pre ktoré ministerstvo pôdohospodárstva neurčí ročnú kvótu lovu vlka dravého.

Na ostatnom území Slovenskej republiky je zakázané ho chytať, zraňovať, usmrcovať alebo ničiť jeho obydľia, najmä brlohy s mláďatami, v období od 16. januára do 31. októbra bežného kalendárneho roka.

3. kuna lesná (Martes martes),

kuna skalná (Martes foina)

tchor tmavý (Mustela putorius)

– v období od 1. marca do 31. augusta bežného kalendárneho roka je zakázané ich chytať, zraňovať, usmrcovať alebo ničiť jej obydľia, najmä brlohy s mláďatami. Na území samostatných a uznaných bažantníc s intenzívnym chovom bažantov a v poľovných lokalitách tetra hlučáňa a tetra hoľniaka a v poľovných revíroch s plánovaným chovom jarabice poľnej sa povoľuje ich chytať, zraňovať alebo usmrcovať celoročne.

Podľa §72 ods. 1 a 2 vykonávacej vyhlášky MPaRV SR č. 344/2009 Z.z. k zákonu o poľovníctve takisto platí, že v samostatných a uznaných bažantniciach možno loviť celoročne kunu lesnú, kunu skalnú, jazveca lesného a tchora tmavého a v poľovných lokalitách tetra hoľniaka, tetra hlučáňa a v poľovných revíroch s plánovaným chovom jarabice poľnej možno loviť celoročne, kunu skalnú, kunu lesnú a tchora tmavého.

Na základe §36 zákona o ochrane prírody a krajiny a na základe §10 ods.2 vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z.z. je pri odchyte a usmrcovaní vybraných druhov živočíchov uvedených v prílohe č. 9 zakázané používať metódy a prostriedky uvedené v § 9 ods. 1 uvedenej vyhlášky (zakázané spôsoby lovu).

Zoznam druhov poľovnej srstnatej zveri, ktoré sú celoročne chránenými druhmi živočíchov:

bobor vodný (Castor fiber),	hranostaj čiernochvostý (Mustela erminea),
lasica myšožravá (Mustela nivalis),	los mokrad'ový (Alces alces),
mačka divá / mačka lesná (Felis silvestris),	medveď hnedý (Ursus arctos),
rys ostrovid (Lynx lynx),	svišť vrchovský (Marmota marmota),
tchor svetlý /stepný (Putorius eversmanni),	vydra riečna (Lutra lutra),
kamzík vrchovský tatranský (Rupicapra rupicapra tatrica),	
zubor hrivnatý (Bison bonasus);	

Nakoľko sa jedná o celoročne chránené druhy živočíchov, vo vyhláske MPA RV SR č. 344/2009 Z.z. k zákonu o poľovníctve nemajú stanovenú dobu lovu.

Kvôli úplnosti informácie uvediem ešte, že vykonávacía vyhláska k zákonu o ochrane prírody a krajiny a tiež vykonávacía vyhláska k zákonu o poľovníctve rozlišuje medzi našim pôvodným kamzíkom tatranským (kamzík vrchovský tatranský - *Rupicapra rupicapra tatraca*), ktorý je celoročne chráneným druhom živočicha a nepôvodným kamzíkom alpským (kamzík vrchovský alpský - *Rupicapra rupicapra rupicapra*). Alpský druh kamzíka, ako nepôvodný druh má vo vyhláske MPA RV SR č. 344/2009 Z.z. stanovenú dobu lovu (od 1. septembra do 31. decembra).

Podobne: norok európsky (*Mustela / Lutreola lutreaola*) je považovaný za chránený druh živočicha (hoci vyhynutý) a naopak norok severoamerický (*Mustela vison*) je zaradený, ako invázny nepôvodný druh s celoročnou dobou lovu.

Podobne: tchor svetlý /tchor stepný (*Putorius evermanni*) je celoročne chránený druh živočicha a naopak tchor tmavý (*Mustela putorius*) má ako určený druh živočicha stanovenú dobu lovu (od 1. septembra do konca februára, v bažantniciach a v lokalitách tetraova hoľniaka, tetraova hlucháňa a v poľovných revíroch s plánovaným chovom jarabice poľnej ho možno loviť celoročne).

Na rozdiel od chránených druhov živočíchov, **invázne nepôvodné druhy živočíchov**, ktoré sú zverou podľa zákona o poľovníctve, majú vo vyhláske MPA RV SR č. 344/2009 Z.z. stanovenú dobu lovu celoročne a zákona č. 150/2019 Z.z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia inváznych nepôvodných druhov ukladá užívateľovi poľovného revíru povinnosť odstraňovať tieto druhy. Inváznymi druhmi, ktoré sú zároveň zverou podľa zákona o poľovníctve sú: medvedík čistotný (*Procyon lotor*), ondatra pižmová (*Ondatra zibethica*), a psík medvedíkovitý (*Nyctereutes procyonoides*), norok severoamerický (*Mustela vison*), nutria riečna (*Myocastor coypus*).

V záujme ochrany chránených druhov vtákov tetrov hlucháň (*Tetrao urogallus*) a tetrov hoľniak (*Lyrurus tetrix*) je tiež zachovanie celoročnej doby lovu lišky hrdzavej, kuny skalnej, kuny lesnej a tchora tmavého, ako aj zníženie stavov diviacej zveri.

Celoročnú dobu lovu majú podľa vyhlášky MParV SR č. 344/2009 Z.z. stanovenú aj niektoré nepôvodné introdukované druhy raticovej zveri, napr. jeleň sika (*Cervus nippon*) a jeleník (pasrnec) bielochvostý (*Odocoileus virginianus*).

27. Povinnosti pri náleze chráneného živočícha

Na základe ustanovení §35 ods. 6 zákona o ochrane prírody a krajiny ten, kto nájde hendikepovaného chráneného živočícha alebo uhynutého chráneného živočícha v jeho prirodzenom prostredí alebo kto chráneného živočícha pochádzajúceho z voľnej prírody v čase jeho ochrany náhodne odchytil, zranil alebo usmrtil, je povinný to bezodkladne oznámiť spolu s opisom situácie, ako k jeho nálezu, zraneniu alebo usmrteniu došlo organizácii ochrany prírody, teda Štátnej ochrane prírody SR (jej organizačnými zložkami sú správy národných parkov, správy chránených krajinných oblastí, regionálne centrá ochrany prírody a krajiny a Správa slovenských jaskýň). Táto v prípade potreby, najmä ak ide o hendikepovaného chráneného živočícha, ktorý si vyžaduje starostlivosť, určí ďalšie nakladanie s ním. Ten, kto sa stará o nájdeného hendikepovaného chráneného živočícha v súlade s určením organizácie ochrany prírody, má nárok na náhradu výdavkov spojených so starostlivosťou o tohto živočícha.

Za hendikepovaného chráneného živočícha sa podľa §2 ods.2 písm. z) zákona o ochrane prírody a krajiny považuje chránený živočích, ktorý v dôsledku poranenia, poškodenia, choroby, straty rodiča alebo iných okolností nie je schopný dočasne alebo trvalo samostatne prežiť vo voľnej prírode.

